

Vlaams
Parlement

ingediend op **751** (2015-2016) – Nr. 1
29 april 2016 (2015-2016)

Verslag van het verzoekschrift

namens de Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening,
Energie en Dierenwelzijn
uitgebracht door Johan Danen

over de stijging van de distributienettarieven

Samenstelling van de Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening, Energie en Dierenwelzijn:

Voorzitter: Tinne Rombouts.

Vaste leden:

Piet De Bruyn, Andries Gryffroy, Bart Nevens, Axel Ronse, Ludo Van Campenhout, Wilfried Vandaele;
Robrecht Bothuyne, Lode Ceyskens, Tinne Rombouts, Valerie Taeldeman;
Gweny De Vroe, Lydia Peeters;
Rob Beenders, Bruno Tobback;
Hermes Sanctorum-Vandevoorde.

Plaatsvervangers:

Jelle Engelbosch, Sofie Joosen, Jos Lantmeeters, Jan Peumans, Grete Remen, Sabine Vermeulen;
Sonja Claes, Jos De Meyer, Bart Dochy, Katrien Partyka;
Mathias De Clercq, Willem-Frederik Schiltz;
Els Robeyns;
Johan Danen.

Toegevoegde leden:

Stefaan Sintobin.

INHOUD

1. Procedure.....	4
2. Inhoud van het verzoekschrift.....	4
3. Bespreking	4
4. Conclusie	7
Gebruikte afkortingen	8

1. Procedure

Op 4 januari 2016 werd bij de voorzitter van het Vlaams Parlement een verzoekschrift ingediend over de stijging van de distributietarieven (verzoekschrift nr. 8 (2015-16)).

Het verzoekschrift werd op 6 januari 2016 ontvankelijk verklaard door de voorzitter van het Vlaams Parlement en voor verdere behandeling verwezen naar de Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening, Energie en Dierenwelzijn.

De Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening, Energie en Dierenwelzijn besliste op 13 april 2016 het verzoekschrift ten gronde te behandelen en behandelde dit vervolgens op 20 april 2016. De behandeling van een vraag om uitleg over dezelfde problematiek van Johan Danen aan minister Annemie Turtelboom op 13 april 2016 vormde mee het kader van de bespreking (*Vragen om uitleg* VI.Parl. 2015-16, nr. 1635).

2. Inhoud van het verzoekschrift

Verzoeker stelt vast dat zijn elektriciteitsfactuur voor 2015 met liefst 66% gestegen is ten opzichte van die voor 2014. De enorme stijging van de distributietarieven is de oorzaak. Verzoeker heeft zeven jaar geleden een warmtepomp geïnstalleerd waarmee hij de milieudoelstellingen helpt te halen. Een warmtepomp verbruikt 's nachts echter veel elektriciteit. Door de stijging van de nettarieven heeft zijn engagement dus ineens grote gevolgen. Dat kan toch niet de bedoeling geweest zijn van het Vlaams Parlement?

Hij nam hierover reeds contact met het kabinet van minister Turtelboom, dat zijn klacht doorgaf aan de VREG.

Volgens verzoeker gaat dit niet meer over gewone prijsstijgingen. Hij vraagt de reglementering opnieuw te bekijken en het gezond verstand te laten primeren.

3. Bespreking

Rob Beenders denkt dat het verzoekschrift met het nodige sérieux moet behandeld worden. Het kan de aanleiding vormen tot een grondig onderzoek van de financiële bestraffing van 'early adopters'. De gewenste omschakeling naar hernieuwbare energie vereist immers dat dergelijke voorlopers gestimuleerd worden in de plaats van gestraft. Hij stelt dan ook voor de betrokken instanties uit te nodigen op een hoorzitting samen met de indiener.

Willem-Frederik Schiltz ziet de enorme stijging van de distributiekosten al aankomen sinds 2009, toen werd beslist om niet alle kosten die netbeheerders maken, en dat vooral voor de aankoop van groenestroomcertificaten, door te rekenen. Pas de laatste jaren zijn de beheerders begonnen deze oude rekening door te rekenen aan alle verbruikers. Consumenten die meer verbruiken, zoals de indiener, voelen dat meer. Het is jammer dat dit hier gebeurt voor een warmtepomp in de plaats van een verwarmd zwembad, maar men kan de tarieven niet diversifiëren volgens het soort gebruik. Dergelijke onderscheidingen leiden immers tot juridische problemen, zoals ook blijkt bij de energieheffing. Het lid pleit wel voor een toekomstig energiepact waarin wie mild is voor het milieu, beloond wordt, en waarin de verkwister betaalt. Men kan dat echter niet toepassen op het verleden. Een specifiek stelsel op maat van warmtepompen lijkt hem niet mogelijk.

Johan Danen vindt dit hallucinant en dubbel jammer. Investeerders in warmtepompen voelen zich bedrogen, omdat de Vlaamse overheid, die hen eerst sterk stimuleerde, zich onbetrouwbaar toont. Bovendien zijn warmtepompen zeer ecologisch en efficiënt. Het is dan ook niet normaal dat verwarmen met een dergelijke pomp 6c/kWh kost tegenover 4c/kWh voor gas of stookolie. Daar zal dan trouwens nog de energieheffing bijkomen, begrijpt hij. Het lid bepleit een oplossing voor dergelijke systemen, waarbij hij ook accumulatiekachels noemt. Dat hoeft niet noodzakelijk via de nettarieven. Juridische angels vormen geen excuus om niets te doen. Het is in de eerste plaats een kwestie van willen. Hij voorspelt ook dat op deze manier geen enkele nieuwbouwer nog in een warmtepompinstallatie zal investeren. Men moet wel gek zijn om daar 50% meer voor te betalen.

Andries Gryffroy vindt de cijfers in het verzoekschrift verwarrend. Ze maken geen duidelijk onderscheid tussen de energie- en de distributiecomponent. Die laatste is voor exclusieve nachttellers niet gestegen volgens Infrax en Eandis. Het zijn veeleer de energieleveranciers die daarvoor geen speciaal tarief meer toekennen. Dat is de vrijheid van de markt. Consumenten kunnen stijgingen neutraliseren door van leverancier te veranderen.

Verder is het lid van oordeel dat het probleem uit het verleden niet mag weggemoffeld worden. Anders blijft de schuld oplopen. Een oplossing is dan ook nodig, maar daarin kan men niet voor elke kleine, benadeelde categorie een afzonderlijk tarief maken. Een oplossing moet hoe dan ook een toetsing aan het gelijkheidsprincipe doorstaan.

Op dit moment heeft een condenserende aardgasketel nog altijd een beter financieel rendement. Dat de brandstof fossiel is, is iets anders. Met het oog op de toekomst moet dan ook zo snel mogelijk werk gemaakt worden van een flexibel, dynamisch capaciteitstarief, dat in de plaats komt van het voorbijgestreefde, exclusieve nachttarief. In Oostenrijk krijgt men een speciaal distributietarief voor een warmtepomp, op voorwaarde dat het systeem voldoende waterinhoud heeft, bijvoorbeeld dankzij vloerverwarming, zodat men zonder comfortverlies de pomp 32 keer per dag gedurende 15 minuten mag uitschakelen in functie van de congestie op het net.

Ook *Robrecht Bothuyne* liet zich al uit over een prijszetting die voorlopers in de strijd tegen de klimaatopwarming, zoals de eigenaars van en investeerders in warmtepompen, stimuleert in de plaats van bestraft. Mogelijke aanknopingspunten worden gevormd door een andere, dynamische tariefformule (die investeringen in het netbeheer vereist) en de energieheffing, waarvan hij de evaluatie bepleit. Voordeel van de lopende procedures bij het Grondwettelijk Hof is dat zij klaarheid zullen scheppen in de bevoegdheidskwestie. Hoever kan een deelstaat gaan in de aanpassing van de heffing in functie van bepaalde groepen of categorieën van verbruikers? Mocht modulering ten gunste van warmtepompgebruikers mogelijk blijken, dan moet die opportuniteit zeker aangegrepen worden, meent hij.

Willem-Frederik Schiltz repliceert ten aanzien van Rob Beenders en Johan Danen dat de instantie die de pompen subsidieerde niet dezelfde is als degene die ze nu belast. Het is immers de regulator die de tarieven bepaalt.

Het is ook de vorige Federale Regering die besliste om de tarieven te bevriezen en belet heeft dat de reële kosten van de transitie naar hernieuwbare energie vertaald zouden worden in de factuur.

Het lid acht het nu tijd om vooruit te kijken. Hoorzittingen acht hij daarbij niet nodig. Wat kan inzake capaciteitstarief, nachttarief enzovoort, is al bekend. Het

lid wil wel herinneren aan de stoeve houding van de VREG, die geen enkele aansturing van het tarief wil. Hij kondigt dan ook een voorstel van decreet aan dat het politieke beleidskader in de tarifiering laat doorstromen met vervolgens een technisch neutrale uitvoering. Centraal punt van het energiepact moet immers zijn, dat wie bespaart, dat in zijn factuur voelt. Wie vervuult, ook. Het lid beschouwt het verzoekschrift als een ondersteuning van zijn visie op toekomstig energiebeleid met een rechtvaardiger distributienettarief.

Rob Beenders voert aan dat ook de huidige minister van Energie vorig jaar mee aan de federale beslissingstafel zat. Men moet stoppen met te wijzen naar het verleden. In de plaats moet een zoektocht naar oplossingen beginnen. Hij pleit daarom nogmaals voor hoorzittingen. De voorlopers van vandaag hebben niets aan het toekomstige capaciteitstarief. De commissie bepaalt zijn eigen agenda en moet een poging ondernemen.

Johan Danen stelt vast dat iedereen een oplossing wil en doet meteen een voorstel. Waarom geen lagere energieheffing voor warmtepompbezitters, als men niet rechtstreeks kan ingrijpen in de tarieven zelf? Hij herhaalt dat, nog afgezien van de reeds hogere investeringskosten, het gebruik van een warmtepomp de helft duurder is dan gas. Dat is niet de manier om wenselijke technologie te stimuleren.

Andries Gryffroy erkent dat de dalende brandstofprijzen relatief ongunstig zijn voor de warmtepompgebruikers, maar deze prijzen kunnen binnenkort ook weer stijgen, en dan wordt het moeilijker voor de eigenaars van condensatieketels. De overheid heeft dat niet in de hand. Uitzonderingen voor doelgroepen leiden tot problemen, zoals ook gesignaleerd door de Raad van State bij de energieheffing. Het lid pleit voor voorzichtigheid. Men moet bovendien opletten om aldus geen deel van de weg te werken schuld door te schuiven naar de toekomst. Hij suggereert de indiener ook nogmaals om te kijken of er geen leveranciers met betere prijzen zijn. Hij herhaalt ook zijn pleidooi voor een totaal nieuw tariefsysteem vanaf 2018 dat flexibel en dynamisch is en kan gebruikt worden met het oog op bepaalde types gebruikers.

Rob Beenders is niet tegen een oplossing van het probleem uit het verleden, maar verschilt fundamenteel van mening met de huidige meerderheid over de manier waarop. Hij waarschuwt dat de perverse gevolgen van de onrechtvaardige keuzes van deze regering nog wel duidelijk zullen worden. Zonder structurele aanpak van de opbouw van de energiefactuur, zullen er nog heel veel verzoekschriften komen. Hij roept nogmaals op tot een fundamentele denkoefening.

Johan Danen herinnert aan de Vlaamse klimaatop, die duidelijk maakte dat voorlopers nodig zijn. Hen straffen, ondermijnt een hele sector, met banenverlies tot gevolg. Hij blijft voorstander van een aparte categorie in de energieheffing. Er zijn er nu al 14 of 15, waarbij de grote bedrijven erg ontzien worden.

Andries Gryffroy wil geen discriminatieprobleem oplossen door elders een nieuw te creëren. Hij vindt een ad-hocoplossing dan ook niet goed. Zij vraagt trouwens zelf ook behoorlijk wat tijd.

Volgens *Willem-Frederik Schiltz* gaat het hier niet over de energieheffing, maar over de distributienettarieven, die het gros van de stijging uitmaken en dat zullen blijven doen. De meerderheid is niet blind voor de problemen van mensen met accumulatieverwarming of warmtepompen, en probeert het systeem zoveel mogelijk te verfijnen zonder particuliere heffingen te organiseren, wat juridisch niet kan. Het zijn overigens juist de ad-hocoplossingen uit het verleden, zoals alles inzetten op zonnepanelen, die voor de huidige problemen hebben gezorgd.

Hij pleit dan ook voor een omvattende aanpak op basis van het algemene principe dat de vervuiler betaalt, en dat wie het goed doet voor het milieu, beloond wordt. Het debat over de distributienettarieven de organisatie van distributeurs is volop bezig en zal een tweetal jaar in beslag nemen. Zelf dient hij weldra het genoemde voorstel van decreet in. Doel is dat voorlopers kunnen rekenen op een stabiel investeringskader.

Johan Danen beseft dat het niet over de energieheffing gaat, maar over een factuur die de spuigaten uitloopt. Een van de componenten daarvan is echter die heffing, die ook een belangrijke factor wordt. Hij voorspelt bijsturingen. Die komen er hoe dan ook. Hij stelt voor om op dat ogenblik dan ook een oplossing voor alle voorlopers die nu het slachtoffer zijn, daarin op te nemen.

Rob Beenders roept Willem-Frederik Schiltz op om nu al maximaal te handelen naar de principes die hij formuleert voor de toekomst. Het lid stelt vast dat de overheid vandaag geen enkele inspanning doet om de elektriciteitsfactuur te doen dalen. Waarom bespaart zij op de REG-premies? Waarom wordt de btw verhoogd? Waarom beloont men niet mensen die minder verbruiken? Waarom straft men niet mensen die dergelijke inspanningen aan hun laars lappen? Het lid betreurt dat geen enkele beslissing van de laatste twee jaar de verkondigde visie realiseert.

Tinne Rombouts, voorzitter, stelt dat de betaalbaarheid van de factuur een ander debat vormt, waarop ook andere zaken een invloed uitoefenen.

Rob Beenders vindt het relevant voor het debat dat de overheid de afgelopen twee jaar geen enkele inspanning deed om de factuur onder controle te houden. Dat staat in contrast met de visie die Willem-Frederik Schiltz formuleerde en die hij onderschrijft.

4. Conclusie

Tinne Rombouts, voorzitter, vaststellende dat er een meningsverschil is tussen oppositie en meerderheid over de wijze waarop het probleem van de verzoeker dient te worden aangepakt, zijnde een ad-hocoplossing voor het huidige probleem van de gebruikers van warmtepompen, dan wel een globale regeling voor de toekomst met als leidraad de vermelde principes zoals de vervuiler betaalt en het aanmoedigen van de voorlopers inzake duurzaamheid, besluit dat ondertussen wel degelijk het engagement wordt aangegaan om zo een globale regeling voor de toekomst uit te werken.

Tinne ROMBOUTS,
voorzitter

Johan DANEN,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

btw	belasting over de toegevoegde waarde
kWh	kilowattuur
REG	rationeel energiegebruik
VREG	Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt